

ΚΡΑΤΙΚΗ
ΟΡΧΗΣΤΡΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Z hdk

Zürcher Hochschule der Künste
Zürich University of the Arts

16.06.2023

ώρα 21:00

Αίθουσα Τελετών Α.Π.Θ.

Master Class:
Johannes Schlaefli

Τάξη διεύθυνσης ορχήστρας
Πανεπιστημίου Τεχνών Ζυρίχης

Francesco Cagnasso, Ελβετία
Teresa Riveiro Böhm, Αυστρία
Alena Hron, Τσεχία
Jorge Yagüe, Ισπανία
Eric Staiger, Γερμανία
Juya Jooyeon Shin, Νότιος Κορέα

FAST FORWARD

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ
10€, 5€ (μειωμένο)

ΕΚΔΟΤΗΡΙΟ Κ.Ο.Θ.
Λ. Νίκης 73, Τ. 2310 236990

και ηλεκτρονικά από το
www.tssso.gr

www.tssso.gr

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΣ

ACE
HELEXPO

16.06.2023

ώρα 21:00

Αίθουσα Τελετών Α.Π.Θ.

Πρόγραμμα:

Τζουζέπε Βέρντι (1813-1901): Εισαγωγή από την όπερα 'Η δύναμη του πεπρωμένου' 7'
Διεύθυνση ορχήστρας: Eric Staiger (Γερμανία)

Ρίχαρντ Βάγκνερ (1813-1883): Πρελούδιο από την όπερα 'Τριστάνος και Ιζόλδη' 10'
Διεύθυνση ορχήστρας: Francesco Cagnasso (Ελβετία)

Πιοτρ Ίλιτς Τσαϊκόφσκι (1840-1893): Συμφωνία αρ. 5 σε μι ελάσσονα, έργο 64 (2ο μέρος) 11'
Διεύθυνση ορχήστρας: Alena Hron (Τσεχία)

Γιοχάνες Μπραμς (1833-1897): Συμφωνία αρ.4 σε μι ελάσσονα, έργο 98 (Φινάλε) 10'
Διεύθυνση ορχήστρας: Jung Jooyeon Shin (Νότιος Κορέα)

Νικολάι Ρίμσκι-Κόρσακοφ (1844-1908): Συμφωνική σουίτα 'Σεχραζάντ' (2ο μέρος) 12'
Διεύθυνση ορχήστρας: Jorge Yagüe (Ισπανία)

Ρίχαρντ Στράους (1864-1949): Εισαγωγή από το συμφωνικό ποίημα 'Δον Ζουάν', έργο 20 10'
Διεύθυνση ορχήστρας: Teresa Riveiro Böhm (Αυστρία)

Παραγωγή Κ.Ο.Θ. σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Τεχνών Ζυρίχης

Giuseppe Verdi (1813-1901): Εισαγωγή από την όπερα 'Η δύναμη του πεπρωμένου'

Η τετράπρακτη όπερα 'Η δύναμη του πεπρωμένου' του Βέρντι, σε λιμπρέτο του Φραντσέσκο Μαρία Πιάβε, έκανε την πρεμιέρα της τον Νοέμβριο του 1862 στην Αγία Πετρούπολη και 7 χρόνια αργότερα ανέβηκε στη Σκόλα του Μιλάνου η αναθεωρημένη και τελική της εκδοχή, με συμπληρωματικό κείμενο του Αντόνιο Γκιολαντσόνε. Η υπόθεση εξελίσσεται στα μέσα του 18ου αιώνα σε Ισπανία και Ιταλία. Η κεντρική ηρωίδα Λεονόρα καλείται να επιλέξει μεταξύ της αγάπης προς τον πατέρα της και της αγάπης της για τον Δον Αλβάρο. Ο θάνατος του πατέρα της από τον εραστή της, έστω και από ατύχημα, πυροδοτεί ραγδαίες εξελίξεις, αφού το ζευγάρι δραπετεύει για να αποφύγει τη σύλληψη, όμως χάνονται μέσα στη νύχτα και μένουν μόνοι. Οι ενοχές της Λεονόρας για το χαμό του αγαπημένου της πατέρα και η εγκατάλειψή της από τον Αλβάρο, όπως πιστεύει τουλάχιστον, την οδηγούν στο Μοναστήρι της Παναγιάς των Αγγέλων. Εκεί μετά από χρόνια συναντά ξανά τον εραστή της τραυματισμένο θανάσιμα από το χέρι του αδερφού της Κάρλο, ο οποίος μαχαιρώνει και την αδερφή του, που πεθαίνει στην αγκαλιά του αγαπημένου της.

Η τραγική μοίρα των ηρώων βρίσκεται στο επίκεντρο της μουσικής του Βέρντι, με το περίφημο μοτίβο του πεπρωμένου, που είναι και το κεντρικό μοτίβο της εισαγωγής, να κυριαρχεί σε ολόκληρη την όπερα.

Master Class: Johannes Schlaefli

Τάξη διεύθυνσης ορχήστρας
Πανεπιστημίου Τεχνών Ζυρίχης

Richard Wagner (1813-1883): Πρελούδιο από την όπερα 'Τριστάνος και Ιζόλδη'

Η τρίπρακτη όπερα του Βάγκνερ 'Τριστάνος και Ιζόλδη', σε λιμπρέτο του ίδιου, είναι βασισμένη στη γνωστή αυτή ιστορία, όπου το μίσος των δύο νέων μετατρέπεται σε έρωτα ξεπερνώντας τις διαφορές των βασιλικών τους οίκων. Ο συνθέτης πήρε στοιχεία και από την ιρλανδική εκδοχή του θρύλου (της Ιζόλδης), αλλά και τη βρετανική (του Τριστάνου), για να πει μία ιστορία αληθινού έρωτα που τον άγγιζε προσωπικά, έχοντας ερωτευτεί την Ματθίλδη Βέσεντοκ, ο σύζυγος της οποίας είχε προσφέρει άσυλο στον Βάγκνερ, όταν έφυγε από την Δρέσδη ως πολιτικός φυγάς. Συνέθεσε την όπερα αυτή για να λυτρωθεί από το κεραυνοβόλο έρωτά του, μάλλον χωρίς επιτυχία ως προς τον σκοπό αυτό, αφού χρόνια μετά έγραφε πως αυτή ήταν και θα μείνει η πρώτη και μοναδική του αγάπη. Η πρεμιέρα της επιτυχημένης πάντως όπερας έγινε τον Ιούνιο του 1865 στο Μόναχο.

Η πριγκίπισσα της Ιρλανδίας Ιζόλδη μισεί τον Τριστάνο, που σκότωσε τον αγαπημένο της, γρήγορα όμως το μίσος αυτό μετατρέπεται σε έρωτα. Μετά από πολλές περιπέτειες, ο Τριστάνος πεθαίνει στην αγκαλιά της Ιζόλδης και αυτή συντετριμμένη τον ακολουθεί στο θάνατο. Από τα πρώτα μέτρα του πρελούδιου αυτού, η μελωδία του πόθου για την αγάπη πηγάζει σαν μία οδυνηρή ερώτηση και ανεβαίνει διαρκώς προς μία κορύφωση, η οποία φτάνει στην καταστροφή, αφού η αγάπη αυτή μένει ανεκπλήρωτη και σβήνει τελικά για πάντα.

Pyotr Ilyich Tchaikovsky (1840-1893): Συμφωνία αρ. 5 σε μι ελάσσονα, έργο 64 (2ο μέρος)

Η 'Πέμπτη Συμφωνία' του Τσαϊκόφσκι γράφτηκε το 1888 κατά την απόδραση του συνθέτη στην εξοχή μετά από μία επιτυχημένη, αλλά εξαντλητική ευρωπαϊκή περιοδεία. Η συμφωνία είναι δομημένη γύρω από το χαρακτηριστικό «θέμα της Μοίρας», όπως έχει ονομαστεί, πάνω στο οποίο ο συνθέτης αναπτύσσει διάφορες νοητικές διαδρομές υπαρξιακού χαρακτήρα, ξεκινώντας από τον θάνατο για να καταλήξει σε ένα θριαμβευτικό φινάλε, με το οποίο μνεί τη ζωή. Το δεύτερο μέρος είναι εμπνευσμένο από ένα λαϊκό τραγούδι αγάπης, που ο Τσαϊκόφσκι μεταμορφώνει σε ένα ρομαντικό παθιασμένο θέμα. Ο συνθέτης αρχίζει να αναρωτιέται αν θα πρέπει να αφηθεί στην αγκαλιά της πίστης για να σωθεί. Ευφραίνεται αρχικά στη σκέψη, αλλά δεν παραδίδεται ολοκληρωτικά. Ξεχωρίζει το ελκυστικό σόλο του κόρνου που ακολουθείται από εξίσου όμορφα σόλι των ξύλινων πνευστών.

Johannes Brahms (1833-1897): Συμφωνία αρ.4 σε μι ελάσσονα, έργο 98 (Φινάλε)

Η 'Τέταρτη Συμφωνία' του Μπραμς ολοκληρώθηκε το 1885 και η πρεμιέρα της δόθηκε υπό τη διεύθυνση του ίδιου του συνθέτη με την Ορχήστρα του Μάινγκεν, στην οποία διευθυντής της ήταν ο φίλος του Χανς φον Μπύλοφ. Η συμφωνία έγινε δεκτή με ενθουσιασμό, ενώ ο φον Μπύλοφ τη χαρακτήρισε «εκπληκτική, εντελώς πρωτότυπη, ολότελα νέα... με ασύγκριτη δύναμη από την αρχή έως το τέλος». Οι περισσότεροι οπαδοί του Μπραμς τη θεωρούν το magnum opus του. Το φινάλε βαδίζει πάνω στη φόρμα μίας Πασακάλλιας, αποτελώντας ένα από τα πλέον συμπαγή και γεμάτα συμφωνικά μέρη που έχουν γραφτεί ποτέ, με τριάντα παραλλαγές του αρχικού θέματος της συμφωνίας συν μία καταληκτική κόντα. Όλο το δράμα χτίζεται πάνω στη σύγκρουση δύο κόσμων. Από τη μια οι κυκλικές επαναλήψεις της μαρκόρ πασακάλλιας και από την άλλη η προωθητική δύναμη της κλασικής φόρμας σονάτας. Η κύρια μελωδία είναι βασισμένη σε ένα θέμα από την *Εκκλησιαστική Καντάτα αρ.150* του Μπαχ. Ουμίζοντας αρχαία ελληνική τραγωδία, το έργο καταλήγει σε ένα συντριπτικά δραματικό τέλος με μία από τις πιο ζοφερές καντέντσες στην ιστορία της μουσικής.

Nikolai Rimsky-Korsakov (1844-1908): Συμφωνική σουίτα 'Σεχραζάντ' (2ο μέρος)

Η αριστοκρατική καταγωγή του Ρίμσκι-Κόρσακοφ τον ανάγκασε να καταταχτεί στο ναυτικό και να βάλει προσωρινά στην άκρη τα ιδιαίτερα

μουσικά του χαρίσματα και την αναμφισβήτητη κλίση του στη μουσική, χάριν της απαραίτητης για την τάξη του στρατιωτικής εκπαίδευσης. Από την άλλη, αυτή η σύντομη σταδιοδρομία του στο ναυτικό, του επέτρεψε να ταξιδέψει σε πολλά μέρη και να εμπλουτίσει τις μουσικές του εμπειρίες με λαϊκά κυρίως ακούσματα των χωρών που επισκέφτηκε. Έτσι μπόρεσε να αναπτύξει στη γραφή του διάφορα θέματα που δίνουν την εντύπωση ότι προέρχονται απευθείας από παραδοσιακή μουσική, αλλά στις περισσότερες περιπτώσεις πρόκειται για πρωτότυπες δημιουργίες του συνθέτη. Έτσι συμβαίνει και στη *Σεχραζάτ*, τη συμφωνική του σουίτα που την εμπνεύστηκε το 1888 από την πασίγνωστη συλλογή παραμυθιών 'Χίλιες και μια Νύχτες' και είναι διαποτισμένη με το εξωτικό χρώμα της Ανατολής. Ο συνθέτης υπαινίσσεται με τη μουσική του ότι η ίδια η *Σεχραζάτ* αφηγείται τέσσερα παραμύθια, που αντιστοιχούν στα τέσσερα μέρη της σουίτας. Το δεύτερο από αυτά είναι 'Το παραμύθι του πρίγκιπα Καλεντέρ' που αναφέρεται στις δύο αντίστοιχες ιστορίες της 12ης, της 13ης και της 14ης νύχτας, καθώς και τις περιπετειώδεις περιπλανήσεις του γιου του βασιλιά στο μακρινό του ταξίδι στην Ινδία. Το μέρος ανοίγει με το χαρακτηριστικό θέμα της *Σεχραζάντ* από το βιολί, ενώ ο πρίγκιπας περιγράφεται με ένα μελαγχολικό και πιο λαϊκό θέμα. Στην εξέλιξη μετατρέπεται σε χορευτικό, ενώ οι παρεμβολές του θέματος του Σουλτάνου είναι δυναμικές και απειλητικές καταλήγοντας σε μία εντυπωσιακή κορύφωση.

Richard Strauss (1864-1949): Εισαγωγή από το συμφωνικό ποίημα 'Δον Ζουάν', έργο 20

Ο 'Δον Ζουάν' είναι ένα από τα σπουδαιότερα συμφωνικά έργα του Ρίχαρντ Στράους. Γράφτηκε το 1888 και έκανε πρεμιέρα την επόμενη χρονιά στη Βαϊμάρη. Μολονότι φέρεται σαν το πρώτο συμφωνικό ποίημα του μεγάλου συνθέτη, στην πραγματικότητα είναι το δεύτερο μετά τον «Μάκβεθ». Είναι εμπνευσμένο από το ομώνυμο επικό ποίημα του Αυστριακού ποιητή Νικόλα Λενάου και αποτελεί ένα μουσικό πορτρέτο του ήρωα της ιστορίας, γεμάτο πάθος και φλόγα. Το έργο ξεκινά με τρία θέματα που αποκρυσταλλώνουν την προσωπικότητα του Δον Ζουάν. Το πρώτο είναι φλογερό και παθιασμένο, το δεύτερο περιγράφει τον ανικανοποίητο πόθο του αιώλιου εραστή και το τρίτο εκφράζει την ιπποτική περηφάνεια που τον χαρακτηρίζει. Ο Στράους ζωγραφίζει με τη μουσική του τον Δον Ζουάν και δίνει λάμψη στο χαρακτήρα του με τη συνθετική του ευφυΐα.

Νίκος Κυριακού

Johannes Schlaefli

Ο Johannes Schlaefli είναι ο Μουσικός Διευθυντής της Ορχήστρας Δωματίου του Μάνχαϊμ, Μουσικός Διευθυντής της Συμφωνικής Ορχήστρας 'Collegium Musicum' στη Βασιλεία και καθηγητής Διεύθυνσης Ορχήστρας στο Πανεπιστήμιο Τεχνών της Ζυρίχης.

Ως ένας από τους πλέον περιζήτητους δασκάλους διεύθυνσης ορχήστρας ανά τον κόσμο, ο Schlaefli καλείται συχνά για συνεργασία με ινστιτούτα όπως τα Sibelius Academy Helsinki, Juilliard School New York, the City of Birmingham Symphony Orchestra, ενώ επιπλέον υπηρετεί ως Διευθυντής

στην Gstaad Menuhin Festival Conducting Academy. Ως προσκεκλημένος καθηγητής έχει διδάξει σε όλη την Ευρώπη σε Πανεπιστήμια Μουσικής σε Βιέννη, Βερολίνο, Λειψία, Αμβούργο και Μάντσεστερ. Επιπλέον, μία μόνιμη συνεργασία ως λέκτορα και εισηγητή τον συνδέει με το υψηλού κύρους 'Dirigentenforum' του Γερμανικού Μουσικού Συμβουλίου.

Πριν αναλάβει τη θέση του Μουσικού Διευθυντή στο Μάνχαϊμ, ο Johannes Schlaefli κατείχε κάποιες θέσεις τόσο στην ορχήστρα δωματίου της Βασιλείας, όσο και στην ορχήστρα δωματίου της Βέρνης. Επί του παρόντος, είναι επίσης επικεφαλής της Alumni-Sinfonieorchester Zürich και της Academic Chamber Orchestra Zürich. Ως προσκεκλημένος μαέστρος, έχει διευθύνει ορχήστρες όπως οι Tonhalleorchester Zürich, Hong Kong Sinfonietta, Indianapolis Chamber Orchestra, Zurich Chamber Orchestra, Munich Radio Orchestra και Orchestra della Svizzera Italiana μεταξύ άλλων.

Eric Staiger
@ Johanna Sophie

Francesco Cagnasso
@ Uli Nusko

Alena Hron
@ Michal Bares

Juya Jooyeon Shin

Jorge Yague
@ Pablo Rodrigo

Teresa Riveiro Böhm
@ Theresa Pewal